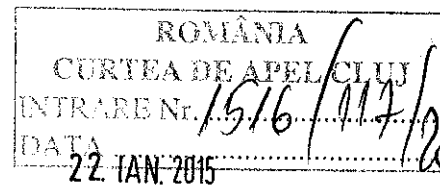

Nr. 438708/303/20.01.2015

CĂTRE
CURTEA DE APEL CLUJ
SECȚIA A II – A CIVILĂ, DE CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

Dosar nr. 1516/117/2014

Termen: 05 februarie 2015, camera 146, ora 08:30

Consiliul Local al municipiului Cluj-Napoca, reprezentat prin primar Emil Boc, cu sediul în str. Moșilor nr. 1-3, Cluj-Napoca și

Primarul municipiului Cluj-Napoca, în calitate de recurenți-pârâți în dosarul cu numărul mai sus menționat, având ca obiect - obligație de a face,

În contradictoriu cu intimata-reclamanta Fundația European Committee Human Rights Hungarians Central Europe, prin președinte Landman Gabor,

În dovedirea temeiniciei susținerilor din recursul declarat împotriva Sentinței civile nr. 4800/2014 pronunțată de Tribunalul Cluj în ședința publică din data de 11 iulie 2014,

În baza dispozițiilor art. 492 alin. (2) NCPC, depunem la dosarul cauzei următoarele înscrisuri (utile, concludente și pertinente, în opinia noastră) pe care solicităm respectuos a le avea în vedere la justa soluționare a cauzei:

- 1) adresa nr. 1996 / 15.10.2014 emisă de Institutul Național de Statistică – Direcția Județeană de Statistică Cluj** urmare a cererii nr. 353886/303/02.10.2014, din care rezultă împrejurarea că la data intrării în vigoare a Legii nr. 215/2001, respectiv la data adoptării de către Consiliul local al municipiului Cluj-Napoca a HCL nr. 99/ 07 martie 2002, ponderea populației de etnie maghiară la nivelul municipiului Cluj-Napoca era de 18,96%, deci sub pragul legal de 20%. În consecință, la data adoptării HCL 99/2002, nu era îndeplinită condiția impusă de legiuitorul român prin art. 76 din Legea nr. 215/2001.

ROMÂNIA
JUDETUL CLUJ
MUNICIPIUL CLUJ-NAPOCA

Str. Moșilor nr. 3, 400001 Cluj-Napoca, România;
Tel: +40-(0)264-59 60 30/59.69.36, interior 3030;
Fax: +40-(0)264-599.329

- 2) **adresa nr. U/1682 din 14.10.2014 transmisă de Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni din cadrul Ministerului Afacerilor Externe**, cu privire la cadrul internațional multilateral și bilateral româno-maghiar în materie de protecție a drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale. În opinia noastră, punctul de vedere formulat de MAE cu privire la interpretarea prevederilor Tratatului de înțelegere, cooperare și bună-vecinătate româno-ungar, este relevant, cu atât mai mult cu cât, așa cum se precizează chiar în cuprinsul acestuia - pag. 5 paragraf 12, MAE are în temeiul **art. 35** alin. 3 din Legea nr. 590/2003 privind tratatele, competența de a emite avize conforme cu privire la problemele juridice legate de interpretarea sau aplicarea tratatelor, din oficiu sau la solicitarea autorităților statului. Redăm textul articolului de lege invocat:

„(1) Ministerul Afacerilor Externe este organul specializat prin care se asigură coordonarea și politica unitară în domeniul de reglementare al prezentei legi.

(2) La solicitarea autorităților statului sau din oficiu, în vederea asigurării aplicării întocmai în România a prevederilor tratatelor, Ministerul Afacerilor Externe, împreună cu alte instituții competente, elaborează avize conforme cu privire la problemele juridice legate de interpretarea sau aplicarea acestora.

(3) La solicitarea autorităților statului sau din oficiu, Ministerul Afacerilor Externe se pronunță asupra caracterului de tratat în înțelesul dreptului internațional public, respectiv asupra caracterului juridic al obligațiilor conținute de acesta.”

Cu deosebită considerație,

PRIMAR,
Emil BOC

SECRETAR,
Jr. Aurora ROȘCA

Sef serviciu,
Jr. Alina RUS

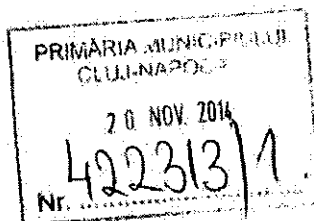
Consilier juridic,
Adina Ecaterina POP

Ex. 1

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

Departamentul Politici pentru
Relația cu Românii de Pretutindeni
Bd. Primăverii nr. 22, sector 1
Tel: 021.233.96.87 Fax: 021.233.95.99
Email: dprp@mae.ro

U/1682

14.10.2014

Stimate Domnule Primar,

Vă transmitem punctul de vedere al Ministerului Afacerilor Externe la solicitarea Dumneavoastră.

I. Referitor la motivarea Tribunalului Cluj în dosarul nr. 1516/117/2014 prin care a fost admisă acțiunea în contencios administrativ formulată de *Fundația European Committee Human Rights Hungarians Central Europe* facem următoarele precizări raportat la cadrul internațional multilateral și bilateral româno-ungar în materie de protecție a drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale:

1. Convențiile internaționale de referință în materie de protecție a drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale sunt *Convenția cadru pentru protecția minorităților naționale* (Strasbourg, 1995), respectiv *Carta europeană a limbilor regionale sau minoritare* (Strasbourg, 1992), România fiind parte la ambele convenții internaționale¹.

2. Cele două convenții internaționale stabilesc un standard minim de protecție a identității culturale, lingvistice, etnice, religioase a persoanelor aparținând minorităților naționale, statele având deplina libertate de a adopta măsuri menite a asigura un nivel superior / sporit de protecție drepturilor persoanelor aparținând minorităților lor naționale de pe teritoriul lor, ca parte a politicii lor de bună guvernare.

3. De altfel, Convenția cadru are ca principal obiectiv stabilirea principiilor juridice pe care statele se angajează să le respecte în vederea asigurării protecției persoanelor aparținând minorităților naționale. În acest sens, în aplicarea dispozițiilor Convenției și ale obiectivelor acesteia statele au o marjă de discreție, "permițându-le să ia în considerare condițiile specifice"², în vederea asigurării unei protecții adecvate identității culturale, etnice, religioase, lingvistice a persoanelor aparținând minorităților naționale de pe teritoriul lor.

Primăria Municipiului Cluj-Napoca

Domnului Primar Emil Boc

¹ România a ratificat *Convenția cadru pentru protecția minorităților naționale* prin Legea nr. 33/1995, publicată în Monitorul Oficial al României nr. 82/1995, respectiv *Carta europeană a limbilor regionale sau minoritare* prin Legea nr. 282/2007, publicată în Monitorul Oficial nr. 752/2007.

² Raportul explicativ la Convenția cadru – Considerații generale, paragraf 11.

CONFORM
CU ORIGINALUL

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

Este de notat, în sensul celor de mai sus, dispoziția din art. 5 al Convenției cadru, potrivit căruia "Părțile se angajează să promoveze *condițiile* de natură să permită persoanelor aparținând minorităților naționale să își mențină și să își dezvolte cultura, precum și să își păstreze elementele esențiale ale identității lor, respectiv religia, limba, tradițiile și patrimoniul cultural" (s.n.).

Din interpretarea acestor dispoziții rezultă că statele pot să își definească propriile politici în materie de protecție a drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale aflate pe teritoriul lor, cu luarea în considerare a obiectivelor stabilite prin Convenția cadru. Eficiența acestor politici în realizarea obiectivelor Convenției și, concret, în asigurarea respectării identității etnice, lingvistice, culturale, religioase a persoanelor aparținând minorităților naționale este evaluată de un Comitet consultativ.

4. Pe de altă parte, *Carta europeană a limbilor regionale sau minoritare* are în esență un scop cultural, menit a asigura promovarea și protejarea limbilor regionale sau minoritare (nu a minorităților naționale), sens în care stabilește o serie de măsuri vizând asigurarea, în cea mai mare măsură posibilă, a folosirii acestor limbi în educație și în media, respectiv permiterea folosirii acestor limbi în justiție și în administrație, precum și în activitățile economice, sociale și culturale.

Carta europeană permite statelor selectarea unui număr de prevederi din cuprinsul acesteia pe care să le aplice în raport cu limbile regionale sau minoritare de pe teritoriul său în atingerea obiectivelor stabilite în partea a II a convenției. În esență, regimurile de protecție a limbilor regionale sau minoritare conturate în baza dispozițiilor Cartei pot fi distincte în funcție de prevederile pe care statele le selectează în vederea asigurării promovării și protejării limbilor regionale sau minoritare de pe teritoriul lor.

Examinarea îndeplinirii obligațiilor asumate de statele părți la Carta europeană revine unui Comitet de experți.

5. În conformitate cu dispozițiile celor două convenții internaționale la care este parte, România a definit un cadru normativ menit a asigura promovarea și protejarea drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale de pe teritoriul său. Politica României în materie se raportează la necesitatea asigurării respectării drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale, urmărind în egală măsură integrarea persoanelor aparținând minorităților în societatea românească, și la specificul politico-istoric al dezvoltării societății românești.

6. *Tratatul de înțelegere, cooperare și bună vecinătate între România și Republica Ungară*, semnat la Timișoara, la 16 septembrie 1996, prevede în art. 15 alin. 1 lit. a) că "Părțile Contractante se angajează ca, în reglementarea drepturilor și obligațiilor persoanelor aparținând minorităților naționale care trăiesc pe teritoriul lor, să îndeplinească Convenția-cadru a Consiliului Europei cu privire la minoritățile naționale, dacă în ordinea lor de drept internă nu există o reglementare mai favorabilă în privința drepturilor persoanelor aparținând minorităților".

Din interpretarea dispozițiilor acestui articol rezultă că fiecare dintre cele două părți la tratat, România, respectiv Ungaria, s-au angajat să respecte fiecare pe teritoriul său, în raport cu minoritățile naționale (înrudite cu cealaltă parte la tratat) care trăiesc pe teritoriul său, ca standard minim, prevederile *Convenției Cadru pentru protecția minorităților naționale*.

CONFORM
CU ORIGINALUL

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

Este important de subliniat că în materie de protecție a drepturilor omului în general (dreptul persoanelor aparținând minorităților naționale fiind inclus în această categorie) **standardele reglementate prin convențiile internaționale sunt standarde minime, în sensul în care statele, pe teritoriul lor, pot adopta reglementări care să asigure o protecție consolidată a drepturilor și libertăților fundamentale raportat la normele convenționale relevante.** Dreptul internațional interzice, însă, ca aceste reglementări pe plan intern să fie sub standardul minim stabilit prin convențiile internaționale.

7. În orice caz, *Tratatul de înțelegere, cooperare și bună-vecinătate româno-ungar* nu prevede că, în cazul în care unul dintre cele două state stabilește un regim mai favorabil pentru minorități, celălalt stat este obligat să preia acest regim mai favorabil în propria legislație. De fapt, având în vedere cadrul normativ internațional care lasă o largă marjă de apreciere statelor în atingerea obiectivului privind protecția drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale, este imposibil de stabilit caracterul mai favorabil al regimului stabilit într-un stat în raport cu regimul stabilit în alt stat.

În măsura în care sensul dispozițiilor art. 15 alin. 1 lit. a) al Tratatului de înțelegere ar fi fost acesta, aceasta ar fi fost lipsită de aplicabilitate practică, în condițiile în care cele două părți ar fi fost obligate să evalueze comparativ legislația fiecăreia în materie pentru preluarea și punerea în aplicare în raport exclusiv cu minoritatea română din Ungaria, respectiv minoritatea maghiară din România a dispozițiilor legislative mai favorabile din celălalt stat. O astfel de interpretare ar fi avut următoarele implicații:

- ar fi condus la acceptarea efectului extrateritorial al legilor unui stat;
- ar fi condus, spre exemplu, la obligarea autorităților ungare pentru asigurarea din oficiu a unui loc în Parlamentul Ungariei pentru minoritatea română (legislația ungară reglementând pentru minoritățile de dimensiuni mici, cum este și cea română, doar dreptul de a avea un "purător de cuvânt" în Parlament, fără drept de vot);
- ar fi condus la un regim discriminatoriu pe teritoriul unei părți între minoritatea maghiară/română și celelalte minorități care trăiesc pe teritoriul părții respective;

În concluzie, prevederile art. 15 alin. 1 lit. a) din Tratat nu pot fi asimilate unei „clauze a națiunii celei mai favorizate” care ar impune asigurarea unui regim de reciprocitate. Cu atât mai mult, din prevederile Tratatului nu rezultă că în cazul în care unul din aceste state stabilește o reglementare mai favorabilă pentru minorități, aceasta este aplicabilă pe teritoriul celuilalt stat. Această interpretare este confirmată de lucrările Comitetului interministerial format din experți constituit în baza art. 15 alin (10) al Tratatului pentru urmărirea modului de punere în aplicare a prevederilor din Tratat referitoare la protecția drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale.

8. În ceea ce privește în mod particular, problematica afișării denumirilor topografice în limba minoritară, *Convenția-cadru* conține următoarele prevederi relevante:

Art. 11 (...)

3. În ariile locuite în mod tradițional de un număr substanțial de persoane aparținând unei minorități naționale, părțile vor depune eforturi, în cadrul sistemului lor legal, inclusiv, atunci când este cazul, în cadrul acordurilor încheiate cu alte state, și ținând seama de condițiile lor

CONFORM
CU ORIGINALUL

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

specifice, pentru expunerea denumirilor locale tradiționale, a denumirilor străzilor și a altor indicații topografice destinate publicului, deopotrivă în limba minoritară, acolo unde există o cerere suficientă pentru astfel de indicații.

Prevederile Convenției-cadru pentru protecția minorităților naționale sus-citate lasă o marjă de apreciere statelor în ceea ce privește determinarea localităților în care este justificată afișarea publică a denumirilor topografice în limba minorităților naționale. Convenția implică stabilirea de proceduri transparente pentru definirea „numărului substanțial” de persoane aparținând unei minorități naționale, care ar justifica expunerea denumirilor topografice în limba minoritară, de exemplu prin fixarea unor praguri minime. Este necesar doar că astfel de praguri să nu constituie un obstacol disproporționat în privința unei limbi minoritare. De exemplu, condiția ca persoanele aparținând unei minorități naționale să constituie majoritatea absolută sau relativă din populația unei localități pentru aplicarea art. 11 alin (3) ar ridica probleme de compatibilitate cu dispozițiile Convenției cadru³.

9. În concluzie, Convenția nu stabilește praguri minime în ceea ce privește nivelul populației minoritare care ar atrage aplicarea art. 11 alin (3) al Convenției și fac în mod expres referire la necesitatea de a ține cont de circumstanțele specifice fiecărui stat, ceea ce lasă statelor o și mai mare marjă de apreciere în reglementarea condițiilor concrete de atingere a obiectivelor de protecție stabilite prin convenție.

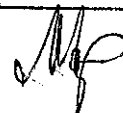
În aceste condiții, stabilirea de către un stat a unui prag mai redus pentru a permite expunerea denumirilor locale tradiționale, a denumirilor străzilor și a altor indicații topografice destinate publicului, deopotrivă în limba minoritară față de un prag superior stabilit de un stat în același scop nu determină în mod necesar ca regimul stabilit de primul stat să fie „mai favorabil” în raport cu regimul stabilit în al doilea stat pentru punerea în aplicare a aceleiași dispoziții convenționale, stabilirea unei corelații matematice stricte în această materie nerezultând din Convenție. Aceasta urmărește, pe fond, stabilirea unor măsuri eficiente de punere în aplicare a prevederilor sale care să fie în măsură să conducă la atingerea obiectivului vizând menținerea și dezvoltarea de către persoanele aparținând minorităților naționale a culturii și a elementelor esențiale ale identității lor (religia, limba, tradițiile, patrimoniul cultural).

10. În aplicarea art. 11, România a stabilit, prin Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale, un prag de 20% (reprezentând proporția locuitorilor aparținând unei minorități naționale în numărul total al locuitorilor unei localități) pentru afișarea publică a denumirilor topografice în limba minoritară.

Astfel, art. 76 din Lege conține următoarele prevederi:

(2) În unitățile administrativ-teritoriale în care cetățenii aparținând unei minorități naționale au o pondere de peste 20% din numărul locuitorilor, în raporturile lor cu autoritățile administrației publice locale, cu aparatul de specialitate și organismele subordonate consiliului local, aceștia se pot adresa, oral sau în scris, și în limba lor maternă și vor primi răspunsul atât în limba română, cât și în limba maternă.(...)

³ A se vedea în acest sens Comentariul Tematic nr. 3 al Comitetului Consultativ al Convenției Cadru, intitulat *The Language Rights of Persons Belonging to National Minorities under the Framework Convention*, adoptat la 24 mai 2012, pp. 20-21.

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

(4) *Autoritățile administrației publice locale vor asigura inscripționarea denumirii localităților și a instituțiilor publice de sub autoritatea lor, precum și afișarea anunțurilor de interes public și în limba maternă a cetățenilor aparținând minorității respective, în condițiile prevăzute la alin. (2).*

Față de această reglementare, Comitetul Consultativ al Convenției cadru, în Avizul pentru România din 6 aprilie 2001 a „salutat” faptul că legea administrației publice locale, adoptată de parlament la începutul anului 2001, va autoriza, printre altele, afișarea bilingvă a numelor străzilor din localitățile unde o minoritate reprezintă mai mult de 20% din populație. Comitetul consultativ constată că această lege va consolida practica existentă și își exprimă speranța că va intra în vigoare cât mai curând. Autoritățile române vor trebui să pună în practică aceste dispoziții legale și să ia măsurile necesare pentru a reduce eventualele tensiuni care ar putea să apară în domeniu⁴.

Comitetul consultativ nu consideră pragul stabilit în legislația română ca fiind în măsură să afecteze aplicarea adecvată a dispozițiilor art. 11 din Convenția cadru. Dimpotrivă, Comitetul consultativ salută măsura luată de partea română în aplicarea prevederilor convenționale.

11. În concluzie, raportat la dispozițiile Convenției cadru și a Tratatului de înțelegere, cooperare și bună-vecinătate româno-ungar prezentate mai sus, stabilirea în legislația ungară a unui anume prag, în privința proporției locuitorilor aparținând unei minorități naționale în cadrul populației totale a unei localități, care ar permite inscripționarea denumirilor topografice în limba minorității respective, nu înlătură în niciun fel aplicabilitatea pragului corespunzător stabilit de legislația din România.

12. În acest context, având în vedere că solicitarea Primăriei municipiului Cluj Napoca se referă la chestiuni legate de interpretarea prevederilor Tratatului de înțelegere, cooperare și bună-vecinătate româno-ungar, precizăm că Ministerul Afacerilor Externe are, în temeiul articolului 35 alin (3) din Legea nr. 590/2003 privind tratatele, competența de a emite avize conforme cu privire la problemele juridice legate de interpretarea sau aplicarea tratatelor, din oficiu sau la solicitarea autorităților statului.

II. A. Comunitatea românească din Ungaria

Estimări statistice și localizare

Comunitatea românească din Ungaria este concentrată în estul țării, la frontiera cu România, și în Budapesta. Există o diferență între comunitatea istorică românească (care trăiește în localități precum Jula, Micherechi, Chitighaz, Bățania, Bedeu, Bichișciaba, Săcal, Aletea, Seghedin, Otlaca Pustă, Peterd, Poci, Leucușhaz, Cenadul Unguresc, Leta Mare, Crăstor) și o comunitate recent constituită, formată preponderent din studenți și persoane venite în Ungaria din România, în căutarea unor oportunități profesionale⁵.

Conform ultimului recensământ oficial, organizat în anul 2011, în Ungaria trăiesc **35.641 de cetățeni ungari de etnie română și 13.886 persoane cu limba maternă**

⁴ http://www.coe.int/t/dghl/monitoring/minorities/3_FCNMdocs/PDF_1st_OP_Romania_ro.pdf

⁵ În ultimii trei ani aproximativ 210.000 de români au obținut cetățenia ungară, iar 40.000 au statut de cetățean român cu rezidența în Ungaria.

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

română (în 2001 erau 8.482). Remarcăm o creștere surprinzătoare a ponderii minorității române, pe care mediul asociativ o pune pe seama întrebărilor formulate în chestionarul de recensământ, care au determinat alegerea unor răspunsuri multiple. Un exemplu în acest sens este cel al satului Micherechi, așezare românească emblematică, unde din 2093 de locuitori, 1637 s-au declarat români și 1799 maghiari, conform recensământului. Creșterea statistică a românilor, datorată noilor sosiți, maschează faptul că, din păcate, **comunitatea istorică românească din Ungaria este în stare de disoluție.**

Cadrul legislativ și asigurarea și protecția drepturilor

Articolul XXVII din Constituția Ungariei stipulează că minoritățile naționale și etnice au dreptul de a-și folosi propria limbă, numele și denumirile din limba lor și să își afirme cultura și educația în limba maternă. Totodată, acest articol face referire la posibilitatea ca minoritățile să formeze autoguvernări locale și naționale.

Legea privind serviciile media și mass media (2010) stipulează faptul că minoritățile au dreptul să își promoveze cultura și limba maternă și să obțină informații în limba maternă prin programe de difuzare independente din serviciile media publice.

Cadrul legal al minorităților din Ungaria este consolidat de Legea nr. 179/2011, referitoare la „drepturile naționalităților”. Prin această lege se consolidează conceptul de „drepturi colective” ale minorităților – prevăzute în domeniul din sfera culturală, educațională și mass media – și se acordă aceste drepturi autoguvernărilor naționale ale minorităților.

În Ungaria existența și funcționarea mediului asociativ este reglementată de statul ungar, aici funcționând unitatea numită „autoguvernare”, structură care grupează la nivel local, regional și național reprezentanți ai minorităților. Aceste autoguvernări primesc fonduri de la bugetul de stat și, pe fondul acestei mize, se constată un fenomen pronunțat de etno-business. Mai precis, persoane care nu sunt etnici români au ajuns în autoguvernări locale, iar acest fapt afectează reprezentarea intereselor comunității române în autoguvernarea pe țară. Atribuțiile de bază ale autoguvernării de minoritate sunt apărarea intereselor minorităților și reprezentarea lor prin exercitarea obligațiilor și a atribuțiilor stabilite de legea privind aceste autoguvernări. **Fenomenul de etno-business este perpetuat de cadrul legislativ maghiar în materie de minorități, întrucât legea minorităților din Ungaria nu prevede alt criteriu de înscriere în autoguvernările minoritare în afara unei simple declarații pe propria răspundere, din care să rezulte originea etnică a declarantului.**

Dreptul la limba maternă și asigurarea educației în limba maternă pentru românii din Ungaria

La nivel teoretic, statul ungar asigură, conform legii, învățământul în limba română pentru minoritatea românească din Ungaria, fiind amintite în acest sens unități de învățământ care pornesc de la grădinițe și până la nivel universitar. În fapt, se constată o scădere a calității învățământului în limba română, în cele mai multe dintre unitățile de învățământ „românești” limba română predându-se ca limbă străină.

În 10 din cele 23 de localități din Ungaria în care trăiesc în mod tradițional români, nu există instituții de învățământ în limba română. De asemenea, nu există nicio școală cu predare predominantă în limba română.

CONFORM
CU ORIGINALUL

MINISTERUL AFACRILOR EXTERNE

În 2013, Departamentul Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni a inițiat, alături de Ministerul Educației Naționale și Primăria Oradea, un proiect la Micherechi, constând în detașarea a două cadre didactice școala din localitate, pentru îmbunătățirea procesului de predare a limbi române. Menționăm că personalul detașat nu are cunoștințe de limba maghiară.

B. Drepturile minorității maghiare în România

Legislația internă românească nu include drepturi colective, ci pleacă de la premisa că minoritățile pot fi protejate eficient și cuprinzător prin garantarea drepturilor indivizilor aparținând acestor minorități. Constituția României garantează „dreptul la păstrarea, la dezvoltarea și la exprimarea liberă a identității etnice, culturale, lingvistice și religioase” a persoanelor aparținând minorităților naționale (art. 6 al. 1) și de asemenea, exclude discriminarea pe motiv de origine etnică (art. 4 al. 2).

Utilizarea limbii materne în spațiul public și privat, oral și în scris, precum și în relațiile cu autoritățile este un drept garantat prin legea fundamentală românească. Statul român oferă protecție unui număr de douăzeci de limbi, care sunt limbile utilizate de minoritățile naționale din România, reprezentate oficial în viața publică. **Dintre acestea, zece limbi minoritare, mai amplu utilizate în diferite domenii de activitate, beneficiază de un nivel sporit de protecție, conform prevederilor Părții a III-a a Cartei Europene a Limbilor regionale sau minoritare (Consiliul Europei), limba maghiară fiind printre acestea.**

Educația reprezintă un domeniu vital pentru păstrarea și dezvoltarea identității proprii. În România, dreptul la instruire în limba maternă este garantat prin Constituție și transpus în practică prin Legea Educației Naționale nr. 1/2011, secțiunea a 12-a, art. 45, 46, 47, art. 63.

Învățământul cu predare în limba maternă este organizat în unități de sine stătătoare, structuri și secții la toate nivelurile: preșcolar, preuniversitar și universitar. Există două tipuri de unități școlare în cadrul rețelei de învățământ pre-universitar cu predare în limbile minorităților naționale: structuri de învățământ cu predare în limba maternă și structuri de învățământ în limba română, în care se studiază limba maternă.

Caracterul de model pe care România îl oferă Europei în privința învățământului cu predare în limbile minorităților naționale are impact și asupra unuia din factorii decisivi ai reformei învățământului, respectiv formarea și perfecționarea cadrelor didactice. Pregătirea educatoarelor și a învățătorilor se realizează în licee și colegii pedagogice cu predare integrală în limba maternă pentru minoritatea maghiară, precum și în licee și colegii pedagogice în care se realizează studiul limbii materne⁶.

⁶ Astfel de colegii pedagogice funcționează aproape pentru toate minoritățile la: Brașov, Constanța, Sibiu, Odorhei, Satu Mare, Suceava, Târgu Secuiesc, Timișoara, Aiud, Cluj. Cadrele necesare învățământului gimnazial, liceal și profesional se pregătesc în instituțiile de învățământ superior din România. Universitățile din România sunt încurajate să întreprindă măsuri pentru organizarea de linii de studiu și de specializare în limbile și literaturile minorităților naționale.

C. Opinii internaționale

În raportul Comitetului de Experți pe Ungaria, în problematica respectării Cartei Europene a limbilor regionale sau minoritare, din cadrul Consiliului Europei, dat publicității la Strasbourg, la 10 iulie 2013, sunt formulate o serie de recomandări la adresa Ungariei. **Una dintre recomandările adresate statului ungar îndeamnă la îmbunătățirea ofertei de programe TV în limbile minorităților, simultan cu finanțarea unui program de formare pentru jurnaliștii minorităților.** De asemenea, autorii raportului au semnalat și importanța campaniilor de informare a minorităților cu privire la drepturile de care acestea dispun.

În raportul Comitetului de Experți pe Ungaria, în problematica respectării Cartei Europene a limbilor regionale sau minoritare, din cadrul Consiliului Europei, dat publicității la Strasbourg, la 10 iulie 2013, sunt formulate o serie de recomandări la adresa țării vecine. Una dintre acestea este îmbunătățirea finanțării educației în limbile minorităților.

Raportul arată că ajutorul pentru autoguvernările minorităților a fost crescut de către Ungaria, dar ajutorul normativ suplimentar pentru educație în limbile minorităților a scăzut de la 242 de euro/persoană în 2009 la 228 de euro/persoană în 2011.

Mai mult decât atât, raportul mai propune consolidarea educației bilingve în toate fazele, în scopul trecerii de la predarea limbii materne ca materie la educație bilingvă, concomitent cu creșterea numărului de profesori care pot predă în limbile minorităților. Raportul identifică problema lipsei de pedagogi pregătiți să predea diferite materii în limbile materne și subdezvoltarea învățământului matern în unitățile de învățământ tehnice și vocaționale. Recomandarea recurentă a raportului, care apare și în raportul din 2010, este aceea de "dezvoltare a unei politici structurate pe termen lung și unui plan pentru educație pentru toate limbile regionale și minoritare și stabilirea unui mecanism eficient de monitorizare".

Cu aleasă considerație,

Stejărel Olaru

Secretar de stat

CONFORM
CU ORIGINALUL

EXPEDIT

07 OCT 2014

Nr. 353899 /303/30.09.2014

CĂTRE
MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE
Aleea Alexandru nr. 31, sector 1, București, cod 011822
tel. 021 3192108, fax 0213196862

CONFORM
CU ORIGINALUL

În vederea soluționării recursului declarat de Consiliul local și primarul municipiului Cluj-Napoca împotriva Sentinței civile nr. 4800/2014 pronunțată de Tribunalul Cluj în dosarul nr. 1516/117/2014, prin care a fost admisă acțiunea în contencios administrativ formulată de Fundația European Committee Human Rights Hungarians Central Europe și, pe cale de consecință, au fost obligați pârâții la instalarea indicatoarelor bilingve de delimitare a municipiului Cluj-Napoca, în limbile română și maghiară, deși nu este îndeplinită condiția procentului de 20% stabilit prin art. 76 din Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale,

Raportat la motivarea instanței prin care se arată, cu trimitere expresă la prevederile **Tratatului de înțelegere, cooperare și bună vecinătate dintre România și Republica Ungară**, semnat la Timișoara la 16 septembrie 1996, ratificat prin Legea nr. 113/1996, următoarele:

„Spre deosebire de legea română, Legea 215/2001, unde se prevde un procent de 20% pentru recunoașterea drepturilor minorităților la nivelul administrației publice locale, Legea maghiară a minorităților din Ungaria, publicată în Monitorul Oficial Ungar din 19 decembrie 2011, respectiv Legea CLXXIX din 2011 despre dreptul naționalităților este mai favorabilă, cel puțin sub aspectul inscripționării denumirilor topografice.

Această lege prevede la capitolul II referitor la drepturile fundamentale ale naționalităților că în cazul în care într-o localitate/așezare/conform recensământului procentul unei naționalități atinge 10%, autoritatea locală/primăria - la solicitarea autorității de autoguvernare a minorității naționale din localitatea respectivă, care se află în subordinea ei - are obligația de a asigura (...) plăcile care indică denumirea străzilor și a localităților, pe lângă formularea și scrierea în limba maghiară, trebuie să cuprindă (...) și denumirile tradiționale în limba naționalităților respective.

Prin urmare, cu atât mai mult cu cât prevederile din țara vecină sunt mai favorabile minorităților, având în vedere și prevederile Tratatului bilaterl dintre România și republica Ungară, potrivit cărora în zonele locuite de un număr substanțial de persoane aparținând minorităților respective, fiecare parte contractantă va permite să fie expuse și în limba minorității, denumiri tradiționale locale, denumiri de străzi și alte

ROMÂNIA
JUDETUL CLUJ
MUNICIPIUL CLUJ-NAPOCA

Str. Moșilor nr. 3, 400001 Cluj-Napoca, România;
Tel: +40-(0)264-59 60 30/59.69.36, interior 3030;
Fax: +40-(0)264-599.329

inscripții topografice destinate publicului, se impune ca inscripționarea indicatoarelor de delimitare a municipiului Cluj-Napoca să fie făcută și în limba maghiară”,

În virtutea atribuțiilor pe care le îndepliniți în activitatea dumneavoastră de elaborare și aplicare a politicii statului român în domeniul relațiilor cu comunitățile românești din afara granițelor, de întărire a legăturilor cu românii din afara frontierelor României, păstrarea, dezvoltarea și exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase,

Vă rugăm să ne comunicați datele/informațiile relevante pe care le dețineți cu privire la comunitatea românească din Ungaria:

- ponderea populației de etnie română din Ungaria;
- distribuția populației Ungariei după etnie, în profil teritorial, cu referire la zonele (conform organizării administrativ-teritoriale a Ungariei) în care populația de etnie română are o pondere majoritară/ridicăată sau cel puțin atinge pragul de 10%, prevăzut de Legea maghiară a minorităților din Ungaria;
- structura populației Ungariei după limba maternă, respectiv distribuția populației după limba maternă, pe etnii;
- modul în care au fost transpuse prevederile din Tratatul bilateral în legislația internă a Ungariei;
- orice alte informații pe care le considerați relevante pentru justa soluționare a litigiului.

În speranța că veți da curs favorabil solicitării noastre, vă asigurăm de întreaga noastră considerațiune.

PRIMAR,
Emil BOC

[Signature of Emil Boc]

SECRETAR
Jr. Aurora ROȘCA

[Signature of Aurora Roșca]

Sef serviciu,
Jr. Alina RUS

Consilier juridic,
Adina Ecaterina POP

[Signature of Adina Ecaterina Pop]

CONFORM
CU ORIGINALUL

[Signature] 2

CĂTRE

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI CLUJ NAPOCA

Referitor la cererea Dvs., nr.353886/303/02.10.2014, vă comunicăm următoarele date de care dispunem:

- ponderea populației de etnie maghiară :

-%-

	RPL 1992	RPL 2001	RPL 2011
ROMÂNIA	7,12	6,60	6,50
MUNICIPIUL CLUJ NAPOCA	22,78	18,96	16,44

- populația stabilă după limba maternă, România și Municipiul Cluj Napoca , RPL 1992, RPL 2002, RPL 2011– Anexa 1

- populația stabilă pe naționalități, după limba maternă- România și județul Cluj- RPL 1992 - Anexa 2

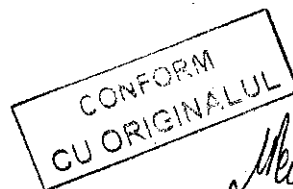
- populația stabilă după etnie și limba maternă- România și județul Cluj- RPL 2002 - Anexa 3

- populația stabilă după etnie și limba maternă- România și județul Cluj- RPL 2011 - Anexa 4

- populația stabilă după etnie și limba maternă- Municipiul Cluj Napoca- RPL 2011 - Anexa 5.

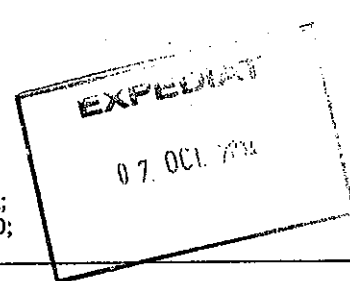

DIRECTOR EXECUTIV
NEGRILĂ EMILIA

ROMÂNIA
JUDEȚUL CLUJ
MUNICIPIUL CLUJ-NAPOCA

Str. Moșilor nr. 3, 400001 Cluj-Napoca, România;
Tel: +40-(0)264-59 60 30/59.69.36, interior 3030;
Fax: +40-(0)264-599.329

Nr. 353886 /303/02.10.2014

CĂTRE
DIRECȚIA JUDEȚEANĂ DE STATISTICĂ CLUJ
SERVICIUL DE SINTEZĂ, COORDONARE ȘI STATISTICĂ REGIONALĂ
Cluj-Napoca, str. Brassai Samuel nr. 11
tel. 0264 592922 int. 124, 125

În vederea soluționării recursului declarat de Consiliul local și primarul municipiului Cluj-Napoca împotriva Sentinței civile nr. 4800/2014 pronunțată de Tribunalul Cluj în dosarul nr. 1516/117/2014, prin care a fost admisă acțiunea în contencios administrativ formulată de Fundația European Committee Human Rights Hungarians Central Europe și, pe cale de consecință, au fost obligați pârâții la instalarea indicatoarelor bilingve de delimitare a municipiului Cluj-Napoca, în limbile română și maghiară, deși nu este îndeplinită condiția procentului de 20% stabilit prin art. 76 din Legea nr. 215/2001 a administrației publice locale,

Vă rugăm să ne comunicați datele comparabile (raportat la recensămintele organizate în anii 1992, 2002, 2011) pe care le dețineți cu privire la comunitatea maghiară din România:

- ponderea populației de etnie maghiară din România, respectiv în municipiul Cluj-Napoca;
- distribuția populației după etnie, în profil teritorial, cu referire la zonele (conform organizării administrativ-teritoriale) în care populația de etnie maghiară are o pondere majoritară/ridică sau cel puțin atinge pragul de 20%;
- structura populației după limba maternă, respectiv distribuția populației după limba maternă, pe etnii.

În speranța că veți da curs favorabil solicitării noastre, vă asigurăm de întreaga noastră considerațiune.

PRIMAR,
Emil BOC

SECRETAR
Jr. Aurora ROȘCA

Sef serviciu,
Jr. Alina RUS

Consilier juridic,
Adina Ecaterina POP

Red. 2 ex. *Adina POP*

